

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati: do 30 peti á 2 D, do 100 vrt 2 D 50 p, večji inserati peti vrsta 4 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Knažlova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Knažlova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Popolno politično zatišje v prestolici

Dela samo še anketni odbor. — Radikali zadovoljni z Radičevim govorom na Rabu. — Umestna odredba prom. ministra.

— Beograd, 20. julija. Danes dopoldne je zavladalo v političnih krogih popolno zatišje. V Narodni skupščini deluje samo anketni odbor, ki preiskuje znano beografsko afero. Anketni odbor bo preiskoval protikorupcijske interpelacije tudi preko poletja.

Radikali so zelo zadovoljni z Radičevim govorom na Rabu. Zlasti ugajajo odstavki, v katerih je Stepan Radić demantiral nastope ostalih voditeljev HSS, ki so zahtevali odstop ministra dr. Nikića ter namigovali celo z razpadom koalicije. Radikali konstatirajo, da so merodajne samo Radičeve

izjave. Položaj vlade se smatra s temi izjavami uvrščenim in zagotovljenim vsaj do jeseni.

Minister saobračaja je danes izdal sklep, s katerim odloča o odstopu državnih poštajnikov od službe na salonskih vagonih. Kakor znano, se je v zadnjem času Stepan Radić vedno vozil brezplačno s celo rodbino s salonskim vozništvom na ta način, da je jemal s seboj kakega radičevskega podtajnika. Radić tega so bile opetovano v časopisu iznešene pritožbe. S tem sklepom onemogoča saobračajni minister v bodoče slične pritožbe.

Uradniški protestni shod v Beogradu

Dostojanstven potek. — Škoda radi poplav naj se krije z enkratnim prispevkom vseh državljanov. — Uradno znižanje plač ne more prenesti.

— Beograd, 20. julija. Včeraj zvečer se je vršilo v činovniškem domu veliko zborovanje beografskega uradništva. — Zborovanju so prisostvovali uradniki in delegati vseh beografskih uradniških združenj in pododborov. Zborovanje je otvoril predsednik glavnega odbora uradniškega združenja g. Mihajlo Jovanović.

Zborovanje je poteklo vseskozi stvarno. Mirni ton razprave in govorov je pokazal, da se državno uradništvo zaveda položaja in svojih dolžnosti napram državi, da pa je po drugi strani odločno, da se z vsemi silami zavzema za svoj gmojni položaj. Predsednik Činovniškega Saveza, g. Jovanović je med drugim izjavil, da so uradniki vedno bili odločno za državo, toda splošna nesreča, ki je zadela prebivalstvo, ne more pasti na rame, če itak vsled splošne gospodarske krize in slabih plač težko prizadevata državnega činovništva. Vsi govorniki so soglasni z izvajanjem predsednika Jovanovića.

Po stvarni razpravi je bila sprejeta

resolucija. V prvi točki resolucije poklanja Činovniško Udruženje 10.000 dinarjev kot prispevek za težko oškodovano prebivalstvo v poplavljenih krajih. V drugi točki poziva Savez državno uradništvo, naj podpira reševalno akcijo s prostovoljnimi prispevki.

Zborovanje je sprejelo soglasno predlog, naj bi vlada odredila enkratni prispevek vseh državljanov v korist poplavljenih pokrajin. Državni nametščenci prejema tako minimalne plače, da bi bilo na mestu razpravljati prej o zboljšanju njihovega težavnega stanja, kakor pa valiti katastrofo samo na njih pleča. Na zborovanju je bil izvoljen ožji odbor s predsednikom Jovanovićem, ki poseti tekom današnjega dneva ministrskega predsednika Uzunovića in ostale ministre.

Končno je zborovanje sklenilo, naj se v slučaju potrebe skliče izredna skupščina vseh uradniških združenj, da protestirajo proti vladnim nameram. Med državnim uradništvom vlada veliko razburjenje.

Radikali in znižanje plač

Posvetovanja v ministrskem predsedništvu. — Nesoglasja med radikali. — Nove politične kombinacije Ljube Jovanovića.

— Beograd, 20. julija. Zdi se, da vlada med radikali velik razdvojenost radi najavljenega znižanja dohodkov državnega činovništva. Iz vseh krajev države prihajajo ostri protesti proti znižanju. Ministrski predsednik Uzunović je o tem vprašanju razpravljal s finančnim ministrom Perićem in pritegnil tudi posl. dr. Lazo Markovića k tej konferenci.

Ministrski predsednik Uzunović je priznal novinarjem, da je prejel pismo učitelje, ki dobro predvideva posledice poplavnih katastrof. Učitelja piše, da ni treba zmanjševati dodatkov nad draginjo, ker bo kruh že itak po 15 Din. Uzunović meni, da bi bilo treba dotični učitelji odgovoriti: »Ko bo kruh po 15 Din, vam bomo dali dvojne dodatke«.

Dasi radikalni voditelji tega nočejo priznati, je vendar brez dvoma, da so se mnogi med njimi ustrašili enostranskega odpora vsega uradništva proti napovedanemu znižanju uradniških prejemkov. Ti radikalni poslanci opozarjajo na to, da je napoved znižanja uradniških plač vzbudila veliko nevoljo zlasti tudi med njihovimi lastnimi pristaji v Srbiji, Vojvodini in Bosni.

Zato zahtevajo, da mora vlada predložiti nameravane ukrepe poprej še radikalnemu klubu v pretes. Vlada s svoje strani vztraja na tem, da dobi sredstva za pomoč poplavlencem in popravo porušjenih nasipov potom znižanja uradniških plač. Tozadevni konkretni odloki so že izgotovljeni in jih bo te dni pretresal ministrski svet.

V vrstah posl. Ljube Jovanovića kroji jo vesti o novih opozicijskih kombinacijah. Ljuba Jovanović se je na sestankih z Ljubo Davidovićem, Nastasom Petrovićem in z nekaterimi vidnejšimi opozicijskimi politiki prepričal, da bi bil najboljši izhod iz sedanjega krize široka koncentracija. Ljuba Davidović se je sestel tudi z aktivnim radikalnim ministrom. Center radikalne stranke misli, da bi bila v tem momentu koncentracijska vlada od velike koristi za državo.

Med tem, ko snuje opozicijske kombinacije, je izjavil danes član vlade, da ni nobene krize in da ni govora o kakih spremembah sedanjega političnega stanja. Vlada pripravlja resno pomoč za poplavljenе kraje in gradivo za Narodno skupščino. Narodna skupščina se ne sestane pred septembrom.

Beneš zavrača Mussolinijevo vmešavanje

Češkoslovaka se ne vlika v notranje razmere drugih držav, a tudi sama ne trpi tujega vmešavanja. — Oster napad glavnega socijalističnega organa na Mussolinija.

— Praga, 20. julija. Plzeński župan in socialnodemokratski poslanec Pík, ki je že pred tedni z napadom na Mussolinija izzval mučen incident med Češkoslovako in Italijo, je nedavno ponovno napadel zelo ostro italijanskega fašistovskega diktatorja. Rimska vlada je radi tega znova intervenirala pri praškem zunanjem ministrstvu in zahtevala, da mora češkoslovaška vlada nastopiti proti Píku in preprečiti njegove nadaljnje napade. Obenem je zagrozila z revanšo potom bojkota češke industrije, zlasti škodovih tovarn, pri katerih je Pík eden glavnih funkcionarjev.

S svojo intervencijo pa je Italija dosegla samo to, da se je na Píkovo stran postavila vsa češka javnost, ki bi sicer morda ne odobrvala preostrega tona njegovih napadov.

— Milan, 20. julija. Češki zunanji minister dr. Beneš je v razgovoru s sodrušnikom »Corriere della Sera« izjavil o današnji politiki Češkoslovaške napram Italiji med drugim sledeče: Kar se tiče odnosov med Češkoslovako in fašistovsko Italijo, hočem poudarjati, da je moja politika napram Italiji med vojno in po vojni in še danes vedno ista brez ozira na poedine vlade pri nas in v Italiji: politika prijateljstva. Nobena država pa nima pravice, da se meša v notranje zadeve druge države: to je temelj vseh mednarodnih odnosov, in tega principa se mi strogo držim. V ostalem pa je najboljši odgovor dejstvo, da je češkoslovaška vlada zaključila pakt o prijateljskem sodelovanju

baš za vlade ministrskega predsednika Mussolinija. To je linija, ki se je držimo in ki se je bomo držali. Na tem stališču ne morejo ničesar spremeniti izjave, storjene po osebah, ki ne nosijo odgovornosti za državno politiko. To stališče sem branil napram vsem državam, kjer se je v notranjosti izpreminjal režim. Tako n. pr. od Macondalda do Baldwin, od Poincarrea do Herriota, od Rennerja do Sepla, z Vatikanom in z Rusijo. Ne vodim zunanje politike ene ali več strank, marveč zunanjo politiko države, politiko, ki odgovarja splošnim državnim interesom.

— Praga, 20. julija. Socialno-demokratsko »Pravo Lidce« se zgraža nad postopanjem italijanskega predsednika Mussolinija proti Češkoslovaki radi znanega incidenta v Plzmu. List poziva Mussolinija, naj si izbere češkoslovaškega odvetnika in naj toži plzejskega župana pri češkoslovaških sodiščih radi razžaljenja časti. Napadeni poslanec bo znal nastopiti dokaz resnice proti Mussoliniju. Nezaslišano je, ako si upa Mussolini preko svojega praškega poslanika harangirati češkoslovaško zunanje ministrstvo, naj postopa proti ljudem, ki vrše svoje funkcije na podlagi zaupanja naroda in po svoji vesti. Razumljivo je, da ni mogel češkoslovaški zunanji minister prekoračiti meja, ki mu jih postavlja državna ustava. Če bi pa to storil, bi se moral zagovarjati v parlamentu, kar bi pa izzvalo v sedanjem položaju in pri češki opoziciji tako debato, da bi Mussolinija bolela glava.

Kraljev milijonski dar za poplavlence

Kralj in kraljica sta prevzela pokroviteljstvo nad pomožno akcijo. — Drava in Dunav se vedno rušita nasipe in poplavljata nova polja, vendar je najhujše že prestano.

— Beograd, 20. julija. Predsedstvo Rdečega križa v Beogradu je dobilo včeraj od ministra dvora Jankovića, sporočilo, da sta kralj in kraljica prevzela pokroviteljstvo nad pomožno akcijo za poplavlence. Ob enem sta kralj in kraljica iz svoje blagajne nakazala kot prvi prispevek za podporo poplavlencem 1.200.000 Din. Ta velikiodušni dokaz dejanskega sočustvovanja z nesrečniki je vzbudil v vsej javnosti veliko zadoščenje in veselje.

— Beograd, 20. julija. Tekom včerajšnjega dne so začele vode večinoma padati. Dunav je padel pri Pasavi za 33 cm, pri Dunaju za 2, pri Bratislavi za 11, pri Komornu za 19, pri Budimpešti za 6, pri Bezdanzu za 13, pri Apatinu za 11, pri Novem Sadu za 13 cm. V sodnjem toku pa je Dunav zopet nekoliko narasel, tako pri Zemunu za 2, pri Pančevu za 2 cm in pri Smederevu za 7 cm.

Drava v celem spodnjem toku nalahko narašča, kar je posledica zadnjega deževja v Sloveniji in Hrvatski. Sava, Tisa, Drina, Bosna, Vrbas in Kupa padajo, a Morava še vedno narašča. Ker je napočilo po vsej državi lepo vreme, je upati, da deževje preneha, se ni bati nadaljnjih poplav. Glavna nevarnost je minula.

— Osijek, 20. julija. Kljub stalnemu padanju vod je Drava tekom včerajšnjega dne na več krajih porušila premočne nasipe ter poplavlila velike komplekse polja. Pri Dojmem Miholcu je na novo poplavljenih 900 oralov, in v Virju 50 oralov polja. Pri Petrijevcih je reka Karasica prestopila bregove ter poplavlila 1100 oralov. Radi naraščanja Drave je voda v Karasici zastajala in je zato prišlo do poplave.

Pri Osijeku Drava stalno pada, ker je ob Dunavu prebit nasip in se tam voda oteka. Včeraj popoldne pa je tudi Dunav začel pri Kruškovicu nenadoma naraščati ter je v bližini Apatina ponovno porušil nasip, tako da je voda nanovo poplavlila v tem predelu 48.000 oralov zemlje. Nasip med Plavno in Sonto, ki se razteza v dolžini 45 km, je voda tekom včerajšnjega dne dosegla. Na nasipih se vedno bolj množijo manjše odprtine, skozi katere udarja voda. Doslej se je večinoma še posrečilo, te odprtine zopet zadelati, vendar pa se je bati, da do skrajnosti razmočeni nasipi ne bodo mogli več dolgo vzdržati. Dožon - Gordjanski nasip je izven nevarnosti. Voda je na tem mestu začela naglo padati in se je stanje voden tekom včerajšnjega dne znižalo za 45 cm. Pač pa je državno posestvo Belje še vedno pod vodo, ki stoji 60 cm višje kakor pa v Dunavu samem, tako

da bo bržkone treba podreti nasipe, da se stanje vode izenači in pospeši.

SOŽALJE ITALIJE

— Beograd, 20. julija. Včeraj je prejelo ministrstvo zunanjih del od predsednika italijanske vlade brzojavko, v kateri v imenu italijanske vlade izraža sožalje povodom teške nesreče, ki je zadela prebivalstvo Jugoslavije radi katastrofalnih poplav. Minister zunanjih del dr. Ninčić se je v imenu vlade brzojavno zahvalil.

KOMUNISTIČNO ROVARJENJE V JUŽNI SRBIJI

— Beograd, 20. julija. 18. t. m. je odpoval v Skopje znani komunistični vodja dr. Sima Marković, ki je dlje časa z Dunaja in Moskve vodil komunistično agitacijo proti naši državi. Policija je prekasno zaznala za njegov prihod. Aretirala je mesto njega Dragotina Gajkovića. Oba komunistična sta prispela v Skopje radi predstopitih obšinskih volitev v Južni Srbiji, kjer hoče postaviti komunistična stranka svoje posebne liste. Njegov rektor komercialne visoke šole v Zagrebu.

HUDE OBTOŽBE ZAGREBSKE POLICIJE

— Zagreb, 20. julija. Preiskava v zadevi skrivnostne smrti trgovca Ivana Hiršlerja (glej na 3. strani članek »Dogodki križem Jugoslavije«), je ugotovila, da je bil pokojni devet dni zaprt v policijskih zaporih zagrebske policije in da je odesel v preiskovalnem zaporu na sodišču samo pol drugi dan. V sodnem zaporu je Hiršlerja neki kaznjeneec udaril po licu, ker se ni držal predpisov in je močil pod na nedovoljenem mestu. Pred preiskovalnim sodnikom je Hiršler to priznal in se pritožil, da so ga preiskava, ki naj dožene, ali so Hiršlermu zlomili sedem reber. Uvedena je stroga preiskava, ki naj dožene, ali so Hiršlerjeve izpovedi resnične in v koliko je eventualno surovo ravnanje v policijskem zaporu povzročilo njegovo nenadno in zagledno smrt.

MEDNARODNE AVTOMOBILSKE CESTE

— Rim, 20. julija. Pred nedavnim časom so italijanski avtomobilistični krogi sprožili misel, naj bi se zgradila velika avtomobilska cesta iz Milana do severonemških pristanišč v Hamburgu in Lübecku. Inicijativa je našla razumevajoč odziv v inozemstvu. Tu se je že sestavil finančni konzorcij, ki bo gradil progo. Z deli prično prihodnjo pomlad. Cesta bo vodila preko Curiha, Stuttgarta do Frankfurta in Kassel. Ni še odločeno, ali bodo cesto zgradili tudi do Berlina.

Herriot sestavil novo vlado

— Pariz, 20. julija. Herriot je sestavil novo ministrstvo, ki je sestavljeno takole: Ministrsko predsedništvo in zunanje zadeve Herriot.

Pravosodje: Colrad.
Notranje zadeve: Chautemps.
Finance: De Monzie.
Vojno: Painlevé.
Mornarico: Renauld.
Trgovino: Loucheur.
Prosveto: Daladier.
Javna dela: Hesse.
Poljedelstvo: Queuille.
Socialna politika: Pasquet.
Penzije: Bonnet.
Kolonije: Dariae.
Novo ministrstvo obstoja iz 13 ministrov in 8 podtajnikov.

Herriot je najprej poskušal sestaviti koncentracijsko vlado, v kateri bi bili tudi desničarski republikanci s Poincarejem. Vendar pa so ti stavili zahteve, ki jih Herriot ni mogel sprejeti, zlasti še, ker so mu socialisti napovedovali najostrejši borbo, ako se zveže z desničarji. Zato se je zdelo, da se bo Herriotova akcija ponesrečila. Na intervencijo predsednika republike, ki je opozarjal na nujnost, da se vlada takoj sestavi, je Herriot obdržal svoj mandat in sestavil vlado, ki se bo opirala v glavnem na iste parlamentarne skupine kakor padla Briandova vlada. Splošno pa se smatra, da so tudi Herriotovi vladi dnevi že ob rojstvu sesteti in da ne bo dočkala jeseni.

PRETEP NA NOGOMETNI TEKMI

— Napoli, 20. julija. Tu se je v nedeljo vršila finalna tekma za prvenstvo Južne Italije. Zmagala je rimska »Alba« proti »Internaples«. Tekom tekme je prišlo do velikih kravalov. Več gospa je padlo v nezavest. Karabinjeri so aretirali večje število zagriženih pristajev neapeljskega moštva. Končno je policija uporabila vodovodno brizgalno, da ohladi razgorete gledalce. Ko je pozneje rimsko moštvo prispelo v hotel in hotelo odpotovati v Rim, so se pred hotelom na postaji ponovile demonstracije. Več rimskih igralcev je bilo težko poškodovanih.

VROČINSKI VAL NAD ANGLIJO

— London, 20. julija. Nad Anglijo pripeka močan vročinski val. Nad Londonom je včeraj divjala huda nevihta. Slične nevihte so divjale tudi nad ostalimi kraji zapadne Angleske. Ponekod je voda poplavlila za par ur cele vasi.

IZREDE SLUČAJ POBESNENJA

— Novi Sad, 20. julija. 17. t. m. je v rudniku Vrdnik ugrizel stekel kunec rudarja Andrijo Maca. Mož je pobesnel tako, da sta ga morala dva strežaja odpeljati v Novi Sad na Pasteurjevo kliniko. Spetoma je mož začel biti okrog sebe, da so ga morali zapreti v obšinski kletko. Kmalu nato je revež izdihnil na steklini med groznimi mukami.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Lesni trg. Cene neizpremenjene. Kupčija razmeroma dobra. Promet pet vagonov.

Žitni trg: Pšenica, franco vagon na kladna postaja, 1 vagon denar 312.50, blago 320.—, zakli. 315.— Koruza fco. vagon na kladna postaja, 1 vagon, denar 200, blago 200, zakli. 200.

Efekt: Investicijsko posojilo iz leta 1921 74.50—75.50, Loterijska državna renta za vozno škodo 300—306, Zastavni listi Kranjske deželne banke 20—22, Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke 20—22, Celjska posojilnica Celje 193—195, Ljubljanska kreditna banka Ljubljana 175—195, Mer. kantilna banka Kočevje 90—95, Prva hrvatska štedionica Zagreb 854—867, Slavenska banka Zagreb 49, Kreditni zavod, Ljubljana, 165—175, Strojne tovarne in livarne, Ljubljana, 98—102, Združene papirnice 102, Stavbna družba Ljubljana 55—65, Šešinj Skofja Loka, 104.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Wien 22.74—22.84, Berlin 798.775—802.775, Bruselj 13.495—13.535, Bukarešta 792—796, London 186.19—187.39, London ček 275.05—276.25, Paris 56.458—56.758, Praga 117.68—119.68.

Efekt: 7% invest. pos. 1921 73½—74.50, 2½% drž. rente za ratnu štetu 298.5—299, Ljubljanska kreditna 175, Hrv. eskp. banka 100—100.50, Kreditna banka Zagreb 102—104, Hipotekarna banka 55—55.50, Jugov. banka 93.50—94, Prastrediona 865—870, Slavenska banka 50—53, Eksploatacija 7, Drava dd. Osijek 205, 100 dd. 52—54, Nihag 22, Gutman 215, Slaveks 115, Slavonija 31—32, Trboveljska 345, Union paromlinja 320—350, Vevče 102, Agraria 40—41.50.

RAZDVOJENOST BEOGRADSKIH RADIKALOV

— Beograd, 20. julija. »Politika« prinaša informacijo, glasom katere hoče Miloš Bočić, dosedanjí vršilec dolžnosti predsednika beografske občine in glavni akter proti notranjemu ministru Boži Maksimoviću, postaviti oddvojeno kandidatsko listo za občinske volitve v Beogradu.

PRIHODNJA KONFERENCA MALE ANTANTE

— Bukarešta, 20. julija. V kratkem se bo vršila nova konferenca Male antante, ki se bo v prvi vrsti pečala s Bolgarsko. Rumunska vlada je v soglasju z jugoslovensko vlado sklenila, da razčisti vprašanje neprestanih bolgarskih vpadov na Rumunsko in jugoslovensko ozemlje ter da napravi red. Pričakuje se, da bo konferenca Male antante zelo osiro nastopila proti Bolgarski.

OENOVITEV KONKORDATSKIH POGAJANJ

— Beograd, 19. julija. Semkaj se je povrnil papež nuncij Pelegrinetti, ki se jutri sestane z našim novim poslanikom pri Vatikanu g. Simičem. G. Pelegrinetti odpotuje 1. avgusta v Rim, kjer ostane mesec dni, da pripravi teren za nadaljevanje konkordatnih pogajanj med Jugoslavijo in Vatikanom.

NOVI REKTOR TRGOVSKE VIŠOKE ŠOLE V ZAGREBU

— Zagreb, 20. julija. Za rektorja ekonomske-komercialne visoke šole v Zagrebu je bil izvoljen znani geograf in naučnik Filip Lukas.

NOVA GRŠKA VLADA

— Atene, 20. julija. Nova vlada je sestavljena: predsedstvo Efiadras, zunanje zadeve Rufos, finance Ladapolos,

Čudoviti pes volčjak, splošno priljubljeni in slavni

RIN-TIN-TIN

nas zopet pozdravlja in sicer v svojem najnovejšem, do skrajnosti napetem ter senzacionalno-pustolovnem filmu

„Masčevanje zavrženega snubača“

Ne zamudite ogledati si ta imenitni spored! Predstave se vrše točno ob: 4, 6, 8, 9. Prvovrstni umetniški orkester svira pri vseh predstavah.

ELITNI KINO MATICA, največje kino v Sloveniji. — Telefon 124.

Opozorjamo Vas na novo najmodernejšo ventilacijo naše dvorane!

To in ono

„Blagoslovljen čas“

V Ameriki se prej ko slej vlada epidemija ločitve zakonov. Ljudje se ženijo na veliko, a prav tako na veliko zopet ločijo. Često traja zakon jedva par dni, Ameriški sodniki so radi tega že tako rutinizirani, da v enem samem dnevu izvrše kar po več takih razprav. Rekord pa je brez dvoma dosegel sodnik H. Howard v Atlanti. Nedavno je v eni sami uri ločil 75 parov in jim zopet podelil zlato svobodo. On čisto na kratko konstatira dejstvo, zahteva priče, podpis nezadovoljnih zakoncev in stvar je gotova. Z eno razpravo je bil gotov prej kakor v eni minuti. Ko je en par še podpisoval, je sodnik razpravljaj že z drugim in stenografi so jedva utegnili slediti razpravi in sestavljati in izpolnjevati protokole, ki si jih morajo že prej pripraviti, tako da pri razpravi sami dodajo le še zadnje podatke.

Zanimivo je, da vsi ločenci zadovoljni s tem brzim postopanjem in se doslej ni še nit: eden radi tega pritožil. Ko je nedavno v eni sami uri tako srečno opravil 75 takih razprav, je vzkliknil: »To je bil zopet blagoslovljen čas! Osrečil sem zopet 150 ljudi! In morda ima prav!«

Opica v gostilni

Čudno zgodbo o opici, ki je zašla v gostilno, poročajo listi iz Charlottenburga. Neki bivši vojak, ki se je bojeval v Afriki, si je pripeljal za spomin seboj dve opici, ki jih je imel zaprte v svojem stanovanju. Nekega dne pa mu je ena ušla iz kletke, splezala skozi okno na ulico, kjer je bila zlasti mladini dobrodošel gost. Vedno večja množica je drvela za prestrašeno opico, ki si je življenje na ulici predstavljala gotovo malo drugače. Končno opica ni več vedela, ne kod ne kam, in jo je zavila skozi prva vrata, ki jih je našla odprta.

Tako je povsem slučajno zašla v neko gostilno. Mladina, kateri se je med potom pridružilo vedno več ostale publike, se je pri vratih ustavila ter radovedno opazovala, kaj bo počel ne navadni gost v gostilni. Opica pa ni dolgo pomislila, temveč se je ustavila pred točilno mizo in pograbila prvo steklenico, ki jo je mogla doseči, jo nastavila in izpraznila do dna. Bila je od dolgotrajnega dirjanja po ulicah precej žejna in ji je mrzli požirek tako dobro del, da si je privoščila še drugo steklenico. Gostilničar si ni prav upal blizu, ker je opica neprestano renčala in kazala zobe.

Toda posledice močnega vina so se kmalu pokazale. Čim sta vstopila dva stražnika, da bi čudnega gosta prišla, je začela opica divjati. Steklenice, kozarci in vse, kar ji je prišlo pod roko, je frčalo po sobi, skozi okno na ulico. Stražniki so se morali s prestrašenim gostilničarjem vred umakniti.

Končno so poklicali gasilno društvo, ki pa je imelo s pobesnelo opico mnogo opravka, predno jo je ukrotilo. Moštvu gasilnega oddelka si je nadelo posebno debele rokavice, a kljub temu jih je opica pošteno obgrizla. Šele, ko so jo dolgo časa obdelovali z močnimi curki vode in je že skoraj popolnoma omagala, so jo mogli zvezati in ukrotiti. Lastnik opice je bil seveda precej neprijetno presenečen, ko je doznal, kakšne nerodnosti je počela opica na svojem sprehodu, še bolj pa, ko mu je gostilničar prezentiral precej masten račun.

Živ pokopan

V Chribšku na Moravskem se je zgodila v nedeljo med predstavo potujočega cirkusa strašna nesreča. Vsak večer so kazali občinstvu pogreb cirkuškega igralca Ružičke, ki se je dal živ pokopati. Na sporedu je bil pogrebni obred, ki ga je vodil neki Schweseta. Grobarji so izkopali sredi cirkusa 1 meter globoko jamo in Ružička je legel v njo. Glavo je imel pokrito z oblanjem in plaščem. Nato so jama zasuli s prsti.

Običajno so položili Ružički na glavo še desko, da bi se ne zadušil. Pri nedeljski predstavi so ga pa pokopali brez deske in ta neprevidnost je postala usodna. Ružička je mogel dati iz groba znamenja samo z vrvice, ki je molela iz prsti. Občinstvu se je usodnega večera zdelo, da se vrvice giblje. Ljudje so zahtevali, naj Ružičko odkopljejo takoj, toda Schweseta je vztrajal na tem, da mora ostati igralec v grobu pol ure. Ko so ga čez 25 minut odkopali, so našli v grobu mrtvo truplo. Uradno je bilo ugotovljeno, da se je Ružička zadušil. Občinstvo je hotelo Schweseto linčati, a mož je pravočasno odnesel pete.

Mis Gibson v nerišnici

Kakor smo že na kratko zabeležili, je sodišče oddalo mis Gibson, ki je pred par meseci izvršila atentat na Mussolinija, v nerišnico, da se ugotovi njeno duševno stanje in pred vsem dožene, ali je bila v času atentata pri zdravi pameti ali ne. V nerišnici je bila Gibsonova popolnoma mirna in povsem apatična napram ostalim bolnikom. Kakor druge, so tudi njo uporabljali za lažja dela, kakor izdelavo umetnih cvetic in slinčo. Te dni pa se je pripetil nenavaden incident, ki lahko postane za mis Gibson usodepoln. Pred par dnevi je neka druga pacientka pomolila mis Gibson med delom pod nos neki listek, na katerem je bilo napisanih par besed. Mis Gibson je nenadoma pobesnela, napadla dotično »izzivalko« ter jo pričela besno obdelavati. Šele ko so prihтели strežaji, so nasprotnici ločili. Kakor sedaj poročajo italijanski listi, so bile na onem listku napisane besede: »Živel fašizem!« in menijo, da je to tako zelo razburilo sicer popolnoma mirno Irko.

Strašen zakon

K sreči ni več veljaven.

Neki odlični pravnik je našel v francoskih zakonih paragraf, ki bi osrečil mnogo zakonskih mož in pahnil v nesrečo mnogo boljših polovic ali pa narobe, ako bi bil še veljaven. Dotični paragraf je bil sprejet v francoski državljanski zakonik l. 1770. Takratni francoski zakonodajalec je odredil sledeče:

»Vsaka žena, ki ujame moškega državljanja Njegovega Velikanstva v zakonske mreže s tem, da si namaže obraz z rdečim ali belim barvilom, da se nalepoti z različnimi umetnimi sredstvi, da nosi umetne zobe, steznik, obroče pod krilom, visoke pete ali umetna prsa kot nadomestilo naravnih nedostatkov, se mora zagovarjati pred sodiščem radi goljufije. Na ta način sklenjeni zakoni se morajo razveljaviti.«

List »L'Opinion«, ki je ponatisnil iz arhiva to pravniško kurioznost, trdi, da omenjeni paragraf nikoli ni bil razveljavljen in bi torej še dandanašnji veljal, ako bi ne bilo francoske revolucije. Lahko si mislimo, kaj bi se zgodilo, ako bi sodišče priznalo veljavnost tega paragrafa. Vsa barvila, puder, parfumi in druga umetna sredstva bi morala izginiti. Velik del francoske industrije bi bil s tem uničen. Poleg tega bi šli tudi mnogi zakonski vsak sebi. Koliko zakonskih žena bi moralo na zatožni klopi! Seveda bi bila najbolj prizadeta starejša generacija, zakaj mlajši se navadno že pred zakonom dobro poznajo in vedo, kaj je pristno in kaj umetno.

Sicer bi pa ta paragraf ne zadel samo ženskega spola. Moderne žene nosijo obleke, pod katerimi se telesni nedostatki ne dajo tako lahko skriti. Ako bi pa morali reformirati svoje obleke moški, bi moral marsikdo s svojo dozdnevno lepoto zlesti pod klop. Zato morajo biti tudi moški veseli, da takih zakonov v praksi ni.

Senzacionalne vesti o usodi polarnega raziskovalca Andréea

Zagonebna usoda pionirja polarnega zrakoplovstva inž. S. Andréea je še mnogim v dobrem spominu. Kakor znamo, je zapustil Andréa v juliju l. 1897 z balonom Svalbard in od takrat ni bilo o njem duha ne sluha. V maju 1899 so našli ob severni islandski obali ostanke njegovega balona, koncem avgusta 1900 pa ob severni norveški obali prazne konzervne skatlice, ki so pričale, da se je Andréa v polarnih krajih najbrž ponesrečil. Pozneje sta odšli na sever dve ekspediciji, in sicer prva pod vodstvom prof. Nathorsta, druga pa pod vodstvom prof. Staudlinga, da bi našli sledove ponesrečenega Andréeeve ekspedicije, toda ves trud je bil zaman.

Znameniti polarni raziskovalec Knud Rasmussen, ki se je nedavno vrnil iz ekspedicije v polarne kraje, je bil je našel sledove tragične smrti svojega predhodnika Andréea. — Rasmussen je izdal knjigo »Rasmussens seznani v koloniji Chesterfieldu v Hudsonovem zalivu z jezuitskim duhovnikom Turquetilom, od katerega je izvedel sledeče:

L. 1900 je potoval Turquetil od Velikega ledenega jezera proti severu v ozemlje okrog jezera Dubount, kjer so naseljeni Eskimi, ki se jih naša kultura še ni dotaknila. Prispel je do kolonije, kjer so Eskimi lovili severne jelene. Nekega dne, ko so bili zbrani vsi Eskimi, je njihov poglavar vprašal Turquetila, da-li izdelujejo belokožni doma velike, pticam podobne šotore, ki lahko letajo po zraku. Ko je Turquetil pritril,

so si začeli Eskimi nekaj šepetati, česar jezuit ni razumel. Vprašal je Eskima, da-li so že kdaj videli leteči »šotori«, toda odgovora ni dobil. Pač pa so hoteli Eskimi vedeti, da-li so izdelani ti šotori iz tankega blaga, podobnega živalski koži. Vprašali so tudi, da-li nimajo belokožni neke zelo tanke in lahke bele kovine. Pater Turquetil je takoj vedel, da govore Eskimi o aluminiju.

Nekaj let pozneje je prišel Turquetil zopet v dotično naselbino. Ker so mu Eskimi to pot bolj zaupali, je kmalu izvedel, da sta prispela nekoč v njihovo ozemlje dva bela moža v velikem letečem šotoru. Živela sta nekaj časa med njimi, nekega dne so ju pa pripadniki tujega plemena ubili pri lovu na severne jelene. Velik jelen je zapustil svojo čredo in prišel v bližino naselbine, kjer ga je Eskimo ustrelil s puščico. Istočasno je streljal na jelena s puško tudi beli mož. Eskimo in beli mož sta skočila k ubitemu jelenu in vnel se je preprij za plen. Eskimo, ki so mu priskočili na pomoč tudi njegovi rojaki, je trdil, da je jelen njegov, beli mož ga je zahteval zase, češ da je on prvi zadel. Eskimi takrat še niso poznali strelnega orožja in zato jim ni šlo v glavo, da bi bilo mogoče jelena ubiti na tako veliko razdaljo. Ker pa beli mož le ni hotel odnehati, so ga razjarjeni Eskimi ubili.

Knud Rasmussen sklepa iz tega, da je bil polarni raziskovalec Andréa ubit. To domnevo potrjuje tudi neki Jensen iz Kodanja, ki je živel dlje časa ob reki Mackenzie. Jensen je videl Eskime, ki so pokrivali svoje sani z ostanki balona, niso pa hoteli povedati, kje so dobili to robo.

Dunajske senzacije

Dunajski listi kar ne pridejo iz umazanih afer. Veliko senzacijo je zopet vzbudila te dni vest, da je vlada podprla skrahirano podjetje, ki izdaja list »Die Stunde«, z ogromnim posojilom v znesku 1.5 milijarde kron, ki jih je izplačala poštna hranilnica potom dveh svojih bank.

Nekdanjemu avstrijskemu kršč. socialnemu finančnemu ministru in sedanjemu poslancu dr. Knieböcku očitajo javni nameščenci v svojem glasilu, da je prejel za svoje posredovanje pri fuziji Avstrijske kmečke banke in Centralne banke nemških hranilnic nagrado v znesku 70.000 šilingov. Dr. Knieböck ima na Dunaju svojo odvetniško pisarno. Listi njegove stranke sicer demantirajo to vest, dr. Knieböck sam pa doslej še ni podal nobene izjave.

Tip pokvarjene velikomestne mladine je 17letni pekovski učenec Josip Oliva, ki ga dunajski policija te dni brezuspešno zasleduje. Pred par dnevi je namreč vdrl v stanovanje 18letne hišne Marije Friedl in jo s sekuro ubil. Odnesele je njen nakit in 25 šilingov ter nato brez sledu izginil. Domneva se, da se skriva v okoliških gozdovih, ali pa je našel zavetje pri kakem kmetu kot hlapec.

V hotelu Hietzingerhof je bil v nedeljo »otvorjen nemški šahovski kongres, ki je zelo številno obiskan. Danes se je pričel moštovski turnir, v katerem se bori za prvenstvo 14 nemških šahistov.

Dunaj je v zadnjih dneh torišče velikih telovadnih prireditvev. V minulem tednu so nastopale in zborovale delavske telovadne organizacije, v nedeljo pa se je vršil velik nastop nemških nacionalističnih telovadcev iz Avstrije in Nemčije. Nastop je stal v znamenju Hackenkreuz in Hitlerja, a se je izvršil brez incidentov. V sprejedu po Ringu je korakalo 25.000 telovadcev in članov nemških fašistovskih organizacij.

V nekem hotelu v Meidlingu se je odigrala v noči od sobote na nedeljo krvava ljubavna tragedija. Neki policijski uradnik je ustrelil svojo nevesto, na-

to pa še sebi pognal kroglo v glavo. Naslednjega dne so našli nevesto mrtvo, dočim je bil uradnik v nezavestnem stanju prepeljan v bolnico, kjer je po par urah izdihnil. V pismu, ki sta ga samomorilca zapustila, sporočata, da sta šla sporazumno v smrt, ker se nista mogla poročiti.

Še enkrat

v tej seziji pride človek, ki se nikoli ne smeje — najboljši komik sveta — orig. nemi Buster Keaton

ELITNI KINO MATICA.

× Nesreče v planinah. Minulo nedeljo se je pripetilo v Alпах več težkih turistovskih nesreč. V Dolomitih se je smrtno ponesrečil angleški novinar Ralph Todhmier. Pri plezanju na Cimon della Pala se je utrgala vrv, tako da je strmoglavil Todhmier v globok prepad, kjer je ostal z razbito glavo na mestu mrtev. Na Zugspitze se je smrtno ponesrečil šolski svetnik Keberling z Dunaja. Na Dachsteinnu pa 20letni trgovski nastavljenec Helmut Kuhn. V gosti megli je zgrešil pot ter zašel na rob prepada. Pri tem se mu je kamen pod nogo odkrutil, radi česar je izgubil ravnotežje ter padel nad 200 m globoko. Njegovega trupla do danes še niso našli.

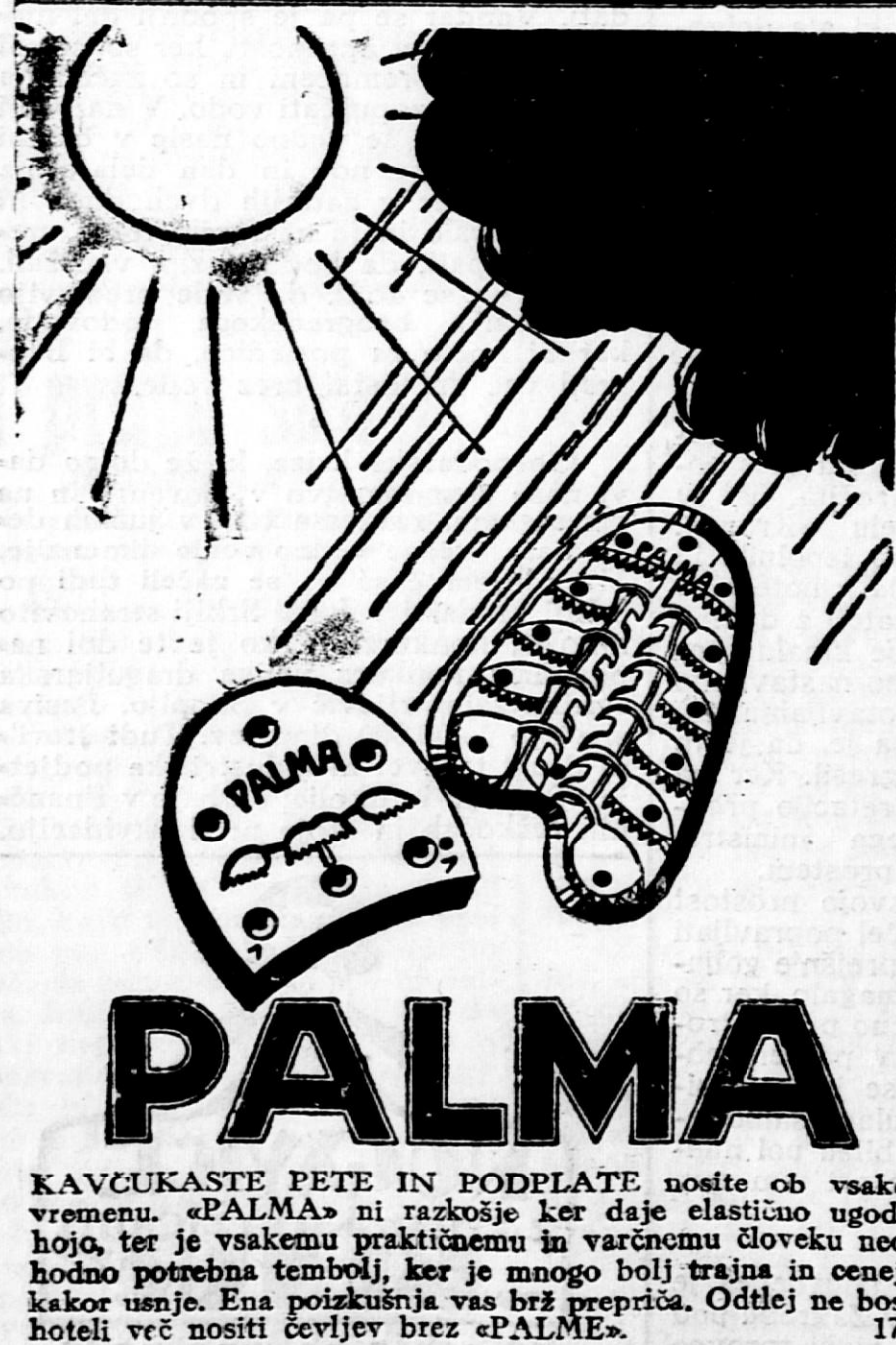
× Princ Windischgrätz bo izpuščen iz zapora? Kakor poročajo listi iz Budimpešte, je v znani falzifikatorski aferi obsojeni princ Windischgrätz vložil pri sodišču prošnjo, da se ga izpusti iz ječe in zastraži na njegovem gradu. V prošnji pravi, da si je v vojni nakopal živčno bolezen in je radi tega silno slabega zdravja. Zelo verjetno je, da bo sodišče njegovi prošnji, o kateri bo razpravljalo prve dni avgusta, ugodilo. Saj se v poučenih krogih celo zatrjuje, da bo princ pri prihodnji amnestiji sploh izpuščen. Zatočasno se nahaja v jetniški bolnici.

× Radi deževnega vremena porušeni cerkveni stolp. V vasi Mattsee pri Solnogradu se je pripetila pred par dnevi nenavadna nesreča. Vsi dolgotrajnega deževja je bila zemlja tako razmočena, da so se začeli temelji stavb nalakho udirati. Sličen proces se je vršil tudi pri cerkvenem poslopju. Na zvonovih v stolpu so v zadnjih dneh opazili, da se je začel stolp nagibati. Oblasti so ukrenile nemudoma vse varnostne mere, zaprle cerkev ter pokopališče krog cerkve. Strokovnjaki so izjavili, da je nagajenje stolpa pripisovati premikanju zemeljskih plasti na površini, a so upali, da ne bo prišlo do katastrofe, ako deževje poneha. Toda zemlja je bila že skoz in skoz premočena. V noči od četrta na petek se je cerkveni stolp s silnim hrupom podrl ter razrušil tudi del cerkve same. Človeških žrtev k sreči ni bilo. Porušena cerkev spada med najstarejše cerkve na Solnograškem in sploh v Avstriji, ker je bila sezidana že leta 777.

× Velika tatvina v Berlinu. Nekemu Američanu je bilo ukradeno v soboto v berlinski kavarni 80.000 dolarjev. Tat, ki se je izdal za Američana, je spremljal svojo žrtev po mestu in stopil z Američanom tudi v banko, kjer je slednji dvignil denar. Potem sta šla v kavarno, kjer sta šampa nizirala. Tat je potegnil prijaznemu Američanu denarnico iz žepa in izginil. Njegov pomočnik je odnesel ta čas prtljago iz hotela, kjer je dozdnevni Američan stanoval in tako sta oba z bogatim plenom pobegnila.

× Samomor ameriškega bankirja. Predsednik združenja veleposrednikov v Atlanti, J. Smith, ki je bil obenem ravnatelj banke Bankers Trust Company, se je v soboto ustrelil. Vzrok samomora je polom omenjene banke, ki je potegnila za seboj v prepad 75 manjših bank v državah Georgias in Floridi.

× Dr. Ignac Seipel, znani voditelj krščanskih socialcev in vedletni avstrijski zvezni kancelar, je praznoval večeraj 50letnico svojega rojstva.



PALMA

KAVČUKASTE PETE IN PODPLATE nosite ob vsakem vremenu. »PALMA« ni razkošje, ker daje elastično udobno hojo, ter je vsakemu praktičnemu in varnemu človeku neobhodno potrebna tembolj, ker je mnogo bolj trajna in cenejša kakor usnje. Ena poizkušnja vas brž prepriča. Odtlej ne boste hoteli več nositi čevljev brez »PALME«.

Starl kolezarji priporočajo le

„Puch“ - kolesa

zato jih večina pridno kupuje le pri trvdki

Ign. Vok, Ljubljana

Tavčarjeva (Sodna) ul. 7

Nizke cene! 117 Tudi na obroke!

Brez posebnega obvestila.

Zapustil nas je naš zlati, najboljši soprog oziroma oče, brat in stic, gospod

Fran Uršič

vladni svetnik v pokoju

Mimo, vdano je zaspal 18. julija ob pol treh zjutraj. Pokopali smo ljubli enega 19 t. m. ob treh popoldne. Vsem sočustvojočim prijateljem: najiskrenejša zahvala.

V Ljubljani, dne 20. julija 1926.

Žalujejoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani. 2130

Na boljša kolesa so

GRITZNER

in

šivalni stroji

za obrt, dom JOSIP PETELINC, Ljubljana. Pouk šivanja in industrijo. nega vezanja brez pčten.

Najnižje cene! Tudi na obroke!

Francoska linija, CIE. GLE. TRANSATLANTIQUE

HAVRE - NEWYORK

samo 6 dni čez morje. Dobra hrana in piča brezplačno.

Cie Chargeurs Réunis, SUD ATLANTIQUE,

Transport - Maritimes, za pomorske vožnje v Južno Ameriko, Avstralijo, Argentino in Kanado.

Tozadevna pojasnila in vozne listke daje zastopnik

IVAN KRAKER, Ljubljana

Kolodvorska ulica štev. 35. 57 T